

Sygn. akt VI GC 287/17/3

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 października 2017 r.

Sąd Rejonowy w Tychach Wydział VI Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Jolanta Brzęk

Protokolant: stażysta Monika Kucharczyk

po rozpoznaniu w dniu 31 października 2017 r. w Tychach

na rozprawie

sprawy z powództwa:

C. K.

przeciwko:

A. B.

o pozbawienie wykonalności

w całości oddała powództwo o pozbawienie wykonalności prawomocnego wyroku z dnia 19 marca 2008 roku wydanego w sprawie Sądu Rejonowego w Tychach o sygnaturze akt VI GC 43/08 oraz postanowienia Sądu Rejonowego w Tychach z dnia 21 października 2016 roku wydanego w sprawie o sygnaturze akt VI GCo 247/16.

SSR Jolanta Brzęk

Sygn. akt VI GC 287/17/3

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 1 marca 2017 r. powód C. K. wniósł o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczych, tj. wyroku Sądu Rejonowego w Tychach z dnia 19.03.2008 r. sygn. akt VI GC 43/08/2 opatrzonego klauzulą wykonalności oraz o pozbawienia wykonalności prawomocnego postanowienia tut. Sądu z dnia 23.10.2016 r. sygn. akt VI GCo 247/16/2 o przejściu uprawnień na rzecz A. B..

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że Sąd Rejonowy w Tychach w dniu 19 marca 2008 r. w sprawie o sygn. akt VI GC 43/08/02 wydał wyrok zasądający od niego na rzecz S. K. kwotę 34 485,60 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 14 listopada 2002 r. oraz kwoty 4 142 zł tyt. zwrotu kosztów procesu. Następnie wskazał, że w dniu 26 sierpnia 2010 r. S. K. na podstawie umowy cesji wierzytelności przełał na rzecz A. S. swoją wierzytelność stwierdzoną w wyroku, zaś w dniu 6 października 2015 r. dochodzi do rzekomej umowy sprzedaży wierzytelności pomiędzy sprzedającym A. S. a kupującym A. B.. Powód podniósł, że pozwany nie mógł nabyć wierzytelności stwierdzonej tytułem, którego pozbawienia wykonalności domaga się powód, bowiem A. S. nie dysponował już od dnia 14 lutego 2011 r. tą wierzytelnością bowiem została przez powoda potrącona w myśl obowiązującego prawa. Zatem zdaniem powoda po powstaniu ww. tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz obciążenie powoda kosztami postępowania.

Pozwany w całości zakwestionował stawiane zarzuty i twierdzenia zawarte w pozwie.

W uzasadnieniu pozwany podniósł, że żadna z przesłanek wskazanych w art. 840 k.p.c. nie nastąpiła. Pozwany zakwestionował skuteczność prawną formy spłacenia zobowiązań, na którą powołuje się powód.

Sąd ustalił, co następuje:

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Tychach, Wydział VI Gospodarczy z dnia 19 marca 2008 r. sygn. akt VI GC 43/08/2 zasądzono od pozwanego C. K. na rzecz powoda S. K. kwotę 34 485,60 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 14 listopada 2002r. oraz kwotę 4 142zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Powyższy wyrok uprawomocnił się w dniu 1 maja 2008 r. Tytuł wykonawczy wydano wierzycielowi w dniu 20 czerwca 2008 r.

Dowód: akta VI GC 43/08/2/7.

Postanowieniem z dnia 2 września 2010 r. Sąd Rejonowy w Tychach Wydział VI Gospodarczy nadał prawomocnemu wyrokowi Sądu Rejonowego w Tychach Wydział VI Gospodarczy z dnia 19 marca 2008r. w sprawie o sygn. akt VI GC 43/08/2 klauzulę wykonalności na rzecz A. S., na którego przeszło uprawnienie wierzyciela S. K. (Umową sprzedaży wierzytelności z dnia 26 sierpnia 2010r. z podpisami urzędowo poświadczonymi powód S. K. przelał na A. S. swoją wierzytelność wraz z należnymi odsetkami i kosztami postępowania przysługującą mu od C. K., a stwierdzone wyrokiem wydanym przez Sąd Rejonowy w Tychach w dniu 19 marca 2008r. (sygn. akt VI GC 43/08/2) na kwotę 34 485,60 zł.

Dowód: akta VI GCo 181/10/2, akta VI GC 43/08/2/7.

Powód C. K. w dniu 14 lutego 2011 r. jednostronnie sporządził umowę przelewu wierzytelności, tj. pomiędzy P.P.U. (...) Sp. z o.o. reprezentowana przez likwidatora C. K. a A. S., w której jako cedent oświadczył, że przysługuje mu względem dłużnika z Firmy Handlowej (...) W.M.K M. M. (...)-(...) W. ul. (...) wierzytelność w kwocie 168 001,82 zł wyliczona na dzień 14 lutego 2011 r. (§1), i dokonuje zapłaty A. S. (jako Cesjonariuszowi) zapłaty w/w wierzytelnością za zobowiązanie C. K. przedstawione w załączonym rozliczeniu (§2 umowy). Przedmiotowa umowa cesji została podpisana tylko przez C. K. (jako Cedenta). A. S. nie zaakceptował tej czynności dokonanej przez powoda w żadnej formie.

Powód C. K. pismem z dnia 23 maja 2011 r. poinformował A. S., iż dokonuje zapłaty swojego zobowiązania wobec niego poprzez umowę cesji wierzytelności, należności przysługujących spółce P.P.U. (...) Sp. z o.o. Powód poinformował, iż zadłużenie A. S. na dzień 23 maja 2011 r. wobec powoda wynosi 6 077,52 zł

Dowód: umowa przelewu wierzytelności (k.25) wraz z potwierdzeniem nadania i odbioru (k.25 v), zawiadomienie o przelewie wierzytelności wraz z potwierdzeniem nadania (k.26), rozliczenie (k.27), nota odsetkowa (k.27v), pismo z dnia 23 maja 2011 r. (k.29) wraz z potwierdzeniem nadania (k.29 v).

Postanowieniem z dnia 21 października 2016 r. Sąd Rejonowy w Tychach Wydział VI Gospodarczy nadał prawomocnemu wyrokowi Sądu Rejonowego w Tychach Wydział VI Gospodarczy z dnia 19 marca 2008r. w sprawie o sygn. akt VI GC 43/08/2 klauzulę wykonalności na rzecz A. B., na którego przeszło uprawnienie wierzyciela A. S..

Uprawniony S. K. umową z dnia 26 sierpnia 2010 r. sprzedał A. S. wierzytelność przysługującą mu od pozwanego w sprawie VI GC 43/08/2 C. K. A następnie umową sprzedaży wierzytelności z dnia 6 października 2015 r. z podpisami urzędowo poświadczonymi wierzyciel A. S. sprzedał A. B. wierzytelności wraz z należnymi odsetkami i kosztami postępowania przysługującą mu od C. K., a stwierdzone wyrokiem wydanym przez Sąd Rejonowy w Tychach w dniu

19 marca 2008r., wydanym w sprawie o sygn. akt VI GC 43/08/2). Wcześniej, Dowód: akta VI GCo 247/16/2, akta VI GCo 181/10/2, akta VI GC 43/08/2/7, oświadczenie (k.93-94).

Powyższe ustalenia poczynione zostały w oparciu o powołane dowody z dokumentów, które Sąd uznał za wiarygodne w całości. Należy podkreślić, że powołana dokumentacja pomimo iż pochodziła z różnych źródeł przedstawia spójny obraz przebiegu wydarzeń, który był prawdopodobny w świetle zasad logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego.

Sąd oddalił wniosek o przeprowadzenie dowodów z dokumentów z akt II C 379/15 Sądu Okręgowego w Gliwicach, ponieważ dokumenty te nie miały znaczenia dla sprawy, a postępowanie dotyczy pozbawienia wykonalności tytułów wykonawczych opartych na tych samych podstawach co niniejsze postępowanie. W takim przypadku Sądy nie są związane swymi rozstrzygnięciami, a nawet odrębnymi ustaleniami w sprawie.

Sąd oddalił również wniosek o przesłuchanie stron, ponieważ również ten dowód nie wniósłby niczego do sprawy wobec treści dokumentów. Oddalono również wniosek o zawieszenie postępowania, ponieważ okoliczność posiadania tytułów wykonawczych przez osoby nieuprawnione nie ma wpływu na niniejsze postępowanie.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się bezzasadne.

Powód swoje roszczenie wywodził z treści art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. Przepis ten wskazuje, że dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

Dokonując wykładni art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. należy stwierdzić, że podstawą powództwa opozycyjnego mogą być tylko tego rodzaju zdarzenia, które zaszły po powstaniu tytułu egzekucyjnego i spowodowały wygaśnięcie zobowiązania dłużnika lub niemożność jego egzekwowania. Zdarzenia tego rodzaju określają wyłącznie przepisy prawa materialnego. Do zdarzeń, powodujących wygaśnięcie zobowiązania, doktryna zalicza w szczególności: wykonanie zobowiązania przez dłużnika, potrącenie, przelew powodujący zmianę wierzyciela (art. 509 k.c.) (por. D. Zawistowski, Komentarz do art. 840 Kodeksu postępowania cywilnego [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz, pod red. J. Gołaczyńskiego, LEX 2012, nr 127771).

Przepis art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. obejmuje swoim zakresem również zdarzenia, wskutek których egzekwowane zobowiązanie wprawdzie nie przestaje istnieć, ale nie może być już dochodzone od dotychczasowego dłużnika. Do zdarzeń tych należy przejęcie długu przez inny podmiot oraz przejście z mocy ustawy długu na inny podmiot (art. 26 k.s.h.) – por. T. Ż. Komentarz do art. 840 Kodeksu postępowania cywilnego [w:] LEX).

Odnosząc powyższe rozważania, w całości podzielane przez Sąd, do stanu faktycznego ustalonego w rozpoznawanej sprawie, należy zauważyć, że powód, domagając się pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności nie udowodnił istnienia którejkolwiek z wyartykułowanych w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. przesłanek stanowiących podstawę uwzględnienia jego roszczenia przez Sąd.

Powód C. K. podniósł, że po powstaniu tytułu egzekucyjnego, tj. umową przelewu wierzytelności z dnia 14 lutego 2011 r. dokonał na rzecz poprzednika prawnego pozwanego A. S. zapłaty wierzytelności wynikającej z wyroku Sądu Rejonowego w Tychach, z dnia 19 marca 2008 r. sygn. akt VI GC 43/08/2 po potrąceniu jej z wierzytelnością przysługującą mu względem dłużnika Firmy Handlowej (...) W.M.K M. M. (...)-(...) W. ul. (...), wyliczoną na dzień 14 lutego 2011 r. (§1) na kwotę 168 001,82 zł. Zatem w ocenie powoda pozwany nie mógł nabyć wierzytelności stwierdzonej tytułem, którego pozbawienia wykonalności domaga się powód bowiem A. S. nie dysponował już od dnia 14 lutego 2011 r. tą wierzytelnością.

Sąd nie podziela stanowiska powoda. Należy wyjaśnić, że przelew jest umową, z mocy której wierzyciel przenosi na nabywcę wierzytelność przysługującą mu wobec dłużnika.

Umową cesji dotychczasowy wierzyciel przenosi więc wierzytelność na nowego wierzyciela. Podstawowym wynikiem przelewu wierzytelności jest sukcesyjne wstąpienie cesjonariusza w miejsce cedenta.

Podkreślić należy, że dokument, na który powołuje się powód w niniejszej sprawie jakkolwiek sporządzony jest w formie pisemnej z pewnością nie może być uznany za umowę cesji. Z istoty umowy cesji wynika, bowiem, że jest ona zawierana pomiędzy dwoma stronami. Faktem jest, iż co do zasady umowa przelewu może być zawarta w dowolnej formie, w tym w sposób dorozumiany, jednak i z formy tej powinna dać się wyinterpretować wola obu stron umowy. Dokument z dnia 14 lutego 2011r. zawiera jedynie oświadczenie woli jednej ze stron a mianowicie powoda. Nie zawiera stanowiska cesjonariusza A. S.. Tymczasem jednostronny akt cesji, zawierający tylko podpisane przez cedenta oświadczenie, że wierzytelność swą przelewa na cesjonariusza, w ogóle nie przenosi wierzytelności (H. Ciepla, T. Żyżnowski, Glosa do wyroku Sądu wojewódzkiego z dnia 25 lutego 1993 r., I Cr 68/93, OSP 1994, z. 2, poz. 30).

Także w orzecznictwie przyjmuje się, że przelew wierzytelności nie może być skutecznie dokonany w drodze jednostronnej czynności prawnej. Wywodząc, że podstawowym wynikiem przelewu wierzytelności jest wstąpienie cesjonariusza w miejsce cedenta – uznaje się, że nie sposób byłoby przyjąć, iż czynność prawna, wywołująca tak istotne skutki nie tylko w majątku zbywcy, lecz i nabywcy, a także rodząca często określone dalsze obowiązki np. w celu skutecznego wyegzekwowania nabytej wierzytelności, może być dokonana na skutek jednostronnej czynności prawnej (wyrok SA w Katowicach z dnia 8 listopada 2006 r., I ACa 1043/06, LEX nr 269589; por. także orzeczenie SN z dnia 17 września 1945 r., C III 445/45, OSN 1945, nr 46, poz. 13, PiP 1946, z. 3, s. 139).

Celem i skutkiem przelewu jest przejście wierzytelności na nabywcę i utrata jej przez cedenta – zbywcę. Przelew powoduje więc, że cedent przestaje być wierzycielem, a staje się nim cesjonariusz. W stosunek zobowiązaniowy wstępuje osoba trzecia, której należą się świadczenia służące wcześniej zbywcy.

Jednostronne oświadczenie powoda C. K. o przelewie stanowiło jedynie ofertę zawarcia umowy przelewu. A. S. nie odpowiedział na ofertę. Nie mogło zatem dojść do przejścia uprawnień.

Nie zmieniałyby tego również okoliczność, że dokumenty w postaci tytułów egzekucyjnych były w posiadaniu A. S. lub kogoś z jego znajomych. Nawet jeżeli uznać za ustalone, że A. S., a następnie pozwany A. B. mają w swym posiadaniu, nabyte w sposób nieuprawniony przedmiotowe tytuły, to i tak oświadczenie powoda C. K. nie konwaliduje tego przejścia uprawnień. Jak już wskazano powyżej nie można dokonać przejścia uprawnień poprzez jednostronne oświadczenie lub przekazanie długu. Nie można takiej czynności nazwać również potrąceniem.

W ocenie Sądu zarzut potrącenia nie mógł odnieść skutku.

Zgodnie z przepisem art. 498 § 1 i 2 k.c. gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub innym organem państwowym. Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej.

Przypomnieć godzi się w tym miejscu, że jak stanowi przepis art. 498 § 1 k.c., gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej (§ 2). Z kolei art. 499 k.c. stanowi, że potrącenia dokonywa się przez oświadczenie złożone drugiej stronie. Oświadczenie ma moc wsteczną

od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe. Oświadczenie aby mogło odnieść skutek musi zostać złożone przez uprawnioną do tego osobę oraz przedstawione upoważnionej do odbioru takich oświadczeń osobie.

Wskazać w tym miejscu należy, że istnienie, wysokość i wymagalność roszczenia pozwanego, jak i jego poprzednika prawnego A. S. oraz S. K. nie budziła wątpliwości sądu, została potwierdzona prawomocnymi rozstrzygnięciami Sądu. Wskazać dalej należy, że powód C. K. w przedmiotowej sprawie nie wykazał istnienia zobowiązania, które miałyby ciążyć na pozwanym lub jego poprzednikach, a które nadawałoby się do potrącenia z wierzytelnościami objętymi postępowaniem.

Przepis art. 6 k.c. wyraża dwie ogólne reguły: pierwszą - generalnie wymagającą udowodnienia powołanego przez stronę faktu, powodującego powstanie określonych skutków prawnych, oraz drugą regułę, która sytuuje ciężar dowodu danego faktu po stronie osoby, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Druga zasada stanowi ogólną zasadę rozkładu ciężaru dowodu, od której wyjątki wskazywać mogą niektóre przepisy szczególne, wskazującą, kto poniesie skutki nie udowodnienia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Ciężar dowodu wskazany w art. 6 k.c. dotyczy także wykazania związków występujących pomiędzy faktami, a w szczególności związku przyczynowo - skutkowego pomiędzy faktami (por. wyr. SN z dnia 3 października 1971r., sygn. II PR 313/69, publ. OSN 1970, nr 9, poz. 147).

Ponieważ jak wynika z zebranego w sprawie materiału dowodowego, powód nie udowodnił, a nawet nie uprawdopodobnił, istotnych jego zdaniem okoliczności sprawy, z których wywodzi swoje stanowisko i którego potrącenia żądał z wierzytelnością pozwanego i jego poprzednika. Wskazać należy, że nie podołał obowiązkowi wynikającemu dla niego z treści wskazanego art. 6 k.c. Mając na uwadze wszystkie dotychczasowe uwagi Sąd uznał, że roszczenie pozwanego wynikające z przedstawionych orzeczeń sądowych jest wymagalne, zaś istnienie roszczenia powoda nie zostało udowodnione w należyty sposób, zatem nie nadawało się do potrącenia.

Na marginesie należy zauważyć, że powodowi w zakresie utraconych tytułów wykonawczych przysługuje szereg roszczeń cywilnych lub karnych, jeżeli doszło do przestępczego przejęcia dokumentów. Jeżeli natomiast powód C. K., nie wie co stało się z tymi dokumentami lub je zagubił, to może złożyć wniosek o ponowne wydanie tytułów wykonawczych zamiast utraconych - do Sądów, które je wydały.

Mając powyższe na względzie w ocenie Sądu stwierdzić należało, że umowa cesji wierzytelności, na którą powód C. K. się powołuje jest nieskuteczna.

Wobec powyższego należało przyjąć, że nie zostały spełnione przesłanki z art. 840 k.p.c. nie doszło bowiem do potrącenia wierzytelności, które nie zostały przelane umową.

Zatem biorąc pod uwagę wyżej poczynione rozważania, Sąd uznał dochodzone przez powoda roszczenie za bezzasadne i w związku z tym w punkcie pierwszym wyroku w całości oddalono powództwo o pozbawienia wykonalności prawomocnego wyroku Sąd Rejonowego w Tychach z dnia 19 marca 2008 roku wydanego w sprawie o sygnaturze akt VI GC 43/08 oraz o pozbawienie wykonalności postanowienia Sądu Rejonowego w Tychach z dnia 21 października 2016 roku wydanego w sprawie o sygnaturze akt VI GCo 247/16.

SSR J.